

ДО
Г-Н КРАСИМИР ВЪЛЧЕВ
МИНИСТЪР НА
ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

***Относно:** Провеждане на Национално външно оценяване за IV клас за учебната 2019/2020 г.*

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ВЪЛЧЕВ,

Обръщам се към Вас във връзка с постъпващи в институцията на омбудсмана жалби от родители на четвъртокласници по повод промени в изпитите за Национално външно оценяване (НВО) след завършване на IV клас през тази година.

Бих искала да подчертая, че подкрепям усилията на МОН да осъществяване на мерки, даващи равен старт на всички ученици, защото намирам, че това е предпазна мярка за преодоляване на бъдещи неравенства. В този смисъл, уеднаквяването на критериите и начина на провеждане на изпитите от НВО за малките ученици са важна стъпка в тази посока.

Наясно съм, че НВО от IV клас се провежда в държавните, общинските и в частните общообразователни училища в съответствие с разпоредбите на Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО). Мнението ми като обществен защитник е, че при осъществяването им не бива да се допуска противопоставяне и то в момент, в който усилията и на учениците, и на учителите трябва да се насочени към усърдна работа за подготовката им.

Намирам, че високото качество на образователния процес и увеличението на постиженията на учениците могат да се достигнат само чрез създаване на подкрепяща среда за спокойна и творческа работа на ученици и учители. Това предполага промените, които се осъществяват, да се случват в началото на учебната година и те да бъдат предварително материално и технически обезпечени.

За съжаление, в последните дни се създаде напрежение сред учители и родители на четвъртокласници по повод направени промени във формата и провеждането на НВО след завършване на IV клас. Те протестират срещу начина, по който е предвидено да се проведе оценяването в края на учебната 2019/2020 г. и изразяват притесненията си, че уеднаквяването на стандарта за оценка във всички училища, целящ обективното отчитане на резултатите, става за сметка на обезценяване на труда на малките ученици и техните учители, които три години са работили по определен начин, а трябва да представят знанията си при коренно различни условия. Посочват, че в публикувания на сайта на МОН на 31.07.2019 г. модел на НВО по български език и литература (БЕЛ) за IV клас не се упоменава за аудио диктовка и работна бланка с изнесени отговори. Възразяват срещу

променения формат на изпита – удължаването на времетраенето на изпита на 60 минути, работата върху бланки, вместо ограждането на отговор, съставянето на текст в последните минути на изпита, въвеждането на диктовка с аудио файл, което е непознат за тях формат, пренасянето на отговори на отделна бланка, писането с черен химикал.

Изтъкват, че тези промени не съобразени с възрастовите особености на четвъртокласниците и ще доведат до лоши резултати, тъй като атмосферата, която се създава не е творческа и спокойна.

Възмущават се, че започва вторият учебен срок, а учителите все още нямат достатъчно информация - липсва аудиофайл, по който да подготвят учениците, на сайта на МОН не са публикувани примерни тестове, а това правят издателствата, които „налучкват“ формата на изпита.

Във връзка с описаното, бих искала да изразя позицията си, че нововъведенията е редно да се правят в началото на учебната година, а не по средата.

В защита на най-добрия интерес на децата и на основание Закона за омбудсмана се обръщам към Вас с препоръка за обмисляне на възможността въвеждането на новостите да бъде отложено за следващата 2020/2021 учебна година с оглед системата да бъде подготвена с необходимите материали, както и учителите, и учениците да са наясно своевременно с изискванията към тях.

Очаквам Вашето становище.

С уважение,

**ДОЦ. Д-Р ДИАНА КОВАЧЕВА,
ОМБУДСМАН НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**